SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr.**
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto **12 gld.**, za pel leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan veljá **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 6. **V Ljubljani,** v ponedeljek 10. januvarija 1887. **Letnik XV.**

Blaznost.

Opazovali smo obe stranki liberalnih Nemcev ter v poslednjem času toliko spoznali, da niso za vladanje zmožni, po kterem v najnovejšem času z vso silo hrepené. Videli smo, kako se je Plener v deželnem zboru českem obnašal, kjer je izhod Nemcev le zarad tega provzročil, da bi bil dokaz tem večji, da v Avstriji res ni več Nemcem živeti. Minuli teden opazovali smo pa dva dni zaporedoma Chlumetzkega, kako se je potíl okoli Poljakov, da bi jih bil spravil v svoj tabor, kjer se je hotel z njihovo pomočjo vspeti — ne nad zvezde, temuč le do vladnega stališča. Ker pa ni šlo ne prvo in ne drugo, Nemci, pravi, trezni in pametni Nemci v Avstriji namreč za Plenerjeve bolečine prav tako malo porajtajo, ker jih ne občutijo, kakor Poljaki za Chlumetzkyjevo ljubezen, polotila se je celó liberalne stranke nekaka obupnost, da, ker po naravni poti ne more do krmila priti, od vlade zahteva, da naj se ji tisto izroči. „Dajte nam vladno oblast, da se otresemo sedanje pristujene nam večine, ter sami na njeno mesto stopimo!“ Take in enake zahteve čujejo se skoraj da po vsih liberalnih nemških listih, po nekterih določno in naravnost izražene, po drugih pa le med vrstami označene. Lepi taki junaki, ki zahtevajo, da naj sovražnik puške proč pomeče, da ga jim bo mogoče zmagati, kar si ne upajo, dokler bi se po postavnem potu sem in tje streljalo. Kaj naj si svet o takih ljudeh misli? Kaj druzega, kakor da se jim pamet kisa, da so — zblazneli!

Vsak pameten politikar pričakoval bi od njih, da, ko so že enkrat prvo dejanje komedije, ki jo mislijo igrati, v českem deželnem zboru dovršili, da bodo v drugem dejanji svet s kakim določnim programom iznenadili, po kterem mislijo revščino kar zviškoma odpraviti, solze uboštvu mahoma posušiti, davke kmetu kar zbrisati, vbogim učiteljem slabo plačo povikšati ali če že vsega tega ne, vsaj s programom, iz kterega bi se že vsaj dobra volja razvidela, da hočejo lastni stranki pomagati, če že za celo Avstrijo ne čutijo zadosti moči v sebi. Toda nič tega, temveč kar od kraja in naravnost zahtevajo od krone, da naj jim izroči vladarsko oblast, da jim bo mogoče svoje dosedanje nasprotnike — pestiti. No, ali to ni že prava blaznost, zrela za Studenec!

Pa recimo, da bi se jih presvitla krona res usmilila, kakor se včasih dobra mati nagajivega otroka usmili, samo da se ga za nekaj časa odkriža, če ne več, za toliko, da se ji ušesa ohladé, ter bi jim vlada spolnila voljo s tem, da bi razpustila sedanji državni zbor, da bi dalje razpisala nove volitve, pri kterih bi zopet Schmerlingova geometrija poglavitno ulogo dobila, vsled ktere bi Nemci po vladni milosti in pritisku od zgoraj — kar se je pri takih prilikah že večkrat zgodilo — res prišli do večine, če tudi umetne, nič ne dé — vprašamo le: kaj bodo pa začeli s tako umetno večino, če je ne bodo marali niti Slovani, niti konservativni Nemci! Ali bi to ne bil pravi povrat tistega časa, ko smo imeli takozvano meščansko ministerstvo in pa kasneje pod Auerspergom? To bi bila vendar živa reakcija, pa še bedarija zraven, ker prišel bi potem drugi natis znanega „k r a h a“.

Vse kaj druzega pa bi bilo, če bi se liberalni Nemci iz lastne moči tako visoko vspeli, da bi sedanji večini tla spodnesli, ter na njenih podrtinah postavili nov nemško-liberalni kabinet. To bi bil pot, ki bi bil postaven in naraven ob enem in tako bi bilo pošteno. In prav to bi ne bilo nič novega; koliko je vendar držav na svetu, kjer se dostikrat stranka na krmilo požene, ktero bi celó krona najrajši tamkaj imela, kjer celó oves ne zorí. Toda, kaj se hoče? Stranka je pokazala, da ima moč in razum; da, kar je postala, je postala sama iz sebe po svoji moči in s tako stranko je potem treba protistranki računiti in boriti se. Na Angležkem se kaj takega skoraj vsake kvatre enkrat prigodí, da ena gré in druga pride, toda vselej po postavnem potu, po potu zaupanja. Nikdar pa ne smuka nasprotna stranka na krmilo skozi zadnja vratica, ker si spredaj pri glavnih vratih ne upa noter, ali pa ne more.

Tudi nam nikakor neče v glavo, zakaj bi morali izključljivo le liberalni Nemci v Avstriji na krmilu biti? Avstrija vendar ni izključljivo nemška in brezverska država, temveč raznojezična in po večini katoliška! V taki državi se pa vendar vlada spodobi večini, ki je sostavljena iz vseh kulturnih narodnosti, in kjer so vse pokrajine zastopane. Če se Nemci hvalijo, da z duševno izobraženostjo in s književnostjo nadkriljujejo vse druge narode, jim na to druzega ne moremo reči, kakor: če je tako, Boga zahvalite! To vam pa še nikakor ne daje pravice do zatiranja druzih narodnosti. Če hočete res zopet vladno oblast v roke dobiti, se morate pred vsem navaditi, druge narode, njih verske čute ter narodne običaje spoštovati, kar bote s tem najbolje dokazali, če bote za koristi vseh enako skrbeli, ne pa le edino svoje vedno pred očmi imeli! Da bi radi gospodarili, to vam bo vsakdo jako rad verjel — tudi brez priduševanja. A kdor hoče gospodar biti, si mora poprej program napraviti, sicer mu gré gospodarstvo pod nič. Kakošen pa je vaš program? Kakor na novo razorana njiva, ki ni še povlečena — ves razrit, kakor tudi vi sami. Pa še nekaj vam manjka — ljube doslednosti. Najprvo ste bili centralisti, da bi vas bil kar pozlatil, kdor bi vas ne bil poznal; kmalo na to postali ste dualisti ter se jeli rotiti in zaklinjati, da je le v dualizmu rešitev Avstrije, in dandanes? Dandanes bi jo pa najrajše menda v Prusijo zavozili. Kaj pa je prav za prav vaše politično prepričanje? Nič! Ali pa, če hočete, druge pestiti, sebi žepe polniti! Pod Schmerlingom cvetela vam je pšenica in ste jo tudi želi. A dobro, da ste že tedaj pokazali svojo pravo barvo, da se vas človek vé varovati. Spridili ste si za vedno vso veljavo tudi pri vaših rojakih konservativnih Nemcih, kajti tudi ti so prepričani, da ste blazni. Blazni ljudje pa niso za gospodarstvo, ampak — za blaznico!

LISTEK.

„Pro Slavia“ ali nekaj o beneških Slovencih.

„Oh! Mamica draga in mila!
Okove in žulje poglej,
Ki nosim in bom jih nosila
Jaz v svojem domovju vselej!“ —
Tako péva hčerka Slovenije na Beneškem.

Tako sem moral vzdihniti tudi jaz s pesnikom: „Slovenija in njena hčerka na Beneškem“, (glej „Sočo“ od 24. maja 1871, prvi letnik) ko sem prebral najnovejši proizvod „sočutja in ljubezni Italije“ do beneških Slovencev. Ta proizvod italijanske ljubezni do svojih sodržavljanov, beneških Slovencev, se imenuje: „Pro Slavia“, tiskan v Čevdadu 1886, na veliki tiskani pôli, (v veliki osmerki in) z osmimi stranmi. Akoravno je ta klic za gmotno pomoč poplavljenim beneškim Slovencem izšel že meseca avgusta t. l., sem ga jaz po naključbi od nekega tamošnjega znanca - duhovnika še le te dni v roke dobil, toraj mi ni bilo mogoče dosihmal o njem v Vašem cenjenem „Slovencu“ kaj več razpravljati. Vendar-le se pa nadjam, če pride ta reč tudi malo pozno v „Slovenca“, da je dobro in prav za Slovenstvo sploh, kdaj pa kdaj tudi o tej od živega drevesa Slovenije odsečeni še vedno živeči, še vedno sôčni veji, govoriti, akoravno me bolí v srce osoda tistih naših bratov onstran državne meje. Tem bolj bodi mi to dovoljeno, ker jaz imam že dalje časa priliko, z onimi našimi brati onstran občevati! Tudi „Slovenec“ jih ne more iz svojega okvira izločiti in to tim manj, ker oni sami sebe nikdar drugače ne imenujejo, kakor le „Slovence, Slovenke, oziroma beneški Slovenci, beneške Slovenke!“ Če že piše „Slovenec“ o raznih slovanskih narodnostih v Avstriji in izvun te, o njih stiskah in težnjah; zakaj naj ne bi po dolgem času molčanja zopet enkrat o tih naših bližnjih bratih, s kterimi mejimo in občujemo, govoril saj nekaj nedolžnih besed?!

Kaj mi je pa dalo povod, da sem danes v ta namen svoje rujave pero v črnilo pomočil? Ravno gori omenjeni italijanski klic (z raznimi spisi), zložen od nekega G. M a r i n e l l i a v laški Pontebi meseca julija l. l., kteri mi je, kakor sem rekel, še le te dni došel v roke, pravi v svojem uvodu: „Ave, dolor!“ in potem lepo nagovarja Italijane, kako da sočutne britkosti in nesreče družijo ljudi v bratovsko ljubezen, ki se izrazuje z dejansko pomočjo, podporo in darili. Kakor so pokazali Italijani v poslednjem času svojo dejansko ljubezen raznim ponesrečenim krajem, n. pr. po potresu ognjenika „Etne“; (na Siciliji, 3313 *m* nad morjem), „Epomea“, ki je otok Ischia z mestom Casamicciolo 1883 podsul in v razvaline premenil; kakor so pošiljali pomoč prebivalcem Podvrečja*) (Polesine) in (1885—86) od kolere okuženim krajem spodnje Italije, Neapolja in Palerme, tako naj bi se pomagalo zdaj (1886) kjer se je 8. julija t. l. vtrgal oblak, ki je neizmerne škode storil ondašnjim prebivalcem, ki živé na skrajni meji planin severoizhodne Italije. In ta pomoč naj bi se jim podelila tim bolj, ker tam prebiva dobro ljudstvo, ki je zmerno in delavno, ktero bi znalo enkrat v svojem času junaško braniti svoje planine, na kterih biva že dolge stoletja, naj bi pomagali ljudstvu, s kterim smo mi p o b r a t i m i (?), ki ima z nami iste težnje, iste smotre! — Zbudimo se toraj s timi žlahnimi občutki ter spominjajmo se vzajemne k obilni ali saj zadostni pomoči ponesrečencem, ki delijo vso zgodovinsko osodo z nami že od praveka ter ginjeni recimo: „Ako ima nesreča in bolečina bližnjega toliko moč, blagor naj jim tudi dojde!“

(Dalje prih.)

*) Dežele med Adižo in Padom, t. j. med Ostiglio in Legnago ali med spodnjim tokom omenjenih rek se imenuje „Polesina“ — Padorečje, kjer se godé pogostne povodnje. Pis.

Kako je s tirolsko novo šolsko postavo?

Da zvemo o tem vprašanji pravi glas, treba je le, da čujemo, kaj govoré ondašnji ljudje o njej. „Neue Tiroler Stimmen“ pravijo: „Iz skušnje nam je znano, kdo je do sedaj največ in najblagodejneje vplival na naše narodne šole. Kdo pa bo ta mož ali ti možje v novi nam ponudeni šolski postavi? (Kar veljá tù Tirolcem, veljalo je pred nekaj leti nam Slovencem in zarad tega se tako radi oziramo na Tirole, kjer se sedaj prav naša šolska zgodovina pričenja. Vr.) Mislimo, da nihče drug, kakor gosp. c. kr. okrajni šolski nadzornik. Kaj bo pa delal? § 30. pové to zadosti jasno: „„Državno nadzorstvo po ljudskih šolah enega okraja ima gledé izgoje in poduka pred vsem okrajni nadzornik v rokah.““ Kdo pa je dal v predloženem načrtu okrajnemu šolskemu nadzorniku za tolikanj imenitno nadzorovanje izgoje pooblastilo, kdo mu je izročil nadzor? Postava pravi, da jo je dobil od ondot, kjer imajo pravico ljudsko šolo nadzorovati in to je — država. Zarad tega mu bo tudi minister za nauk in bogočastje ali prosveto to oblast podelil v imenu države. Ali bo imel pri oddaji tako imenitne službe še kdo vplivno besedo? Ali se predložena nam postava kaj ozira na besede sv. pisma, kjer je zapisana vsem katolikom nespremenljiva resnica: „„Pazite ná-se in na celo čredo, pri kteri Vas je postavil sv. Duh za škofe, da vladate cerkev božjo, ktero si je odkupil z lastno krvijo. — Idite in učite vse narode, učite jih spolnovati vse, kar sem Vam zapovedal.““ Tako je govoril Gospod aposteljnom. Ali je v tej postavi kaj govorjenja o škofih in izročeni jim nalogi? Ne, prav nič! Pač pa nahajamo ondi, da bo izročal skrb nadzorstva šole minister šolskemu nadzorniku in da razun ministra pri tej silno pomenljivi nalogi nima nikdo odločevalne besede; kajti po načrtu postave določena je ta beseda le ministru. Vprašamo Vas, ali je prav, da pri umeščevanji okrajnega šolskega nadzornika cerkev nima tiste pravice, ki jo katoliki in to vsi katoliki od nje pričakujejo in to po pravici? Ali ima minister res tako oblast, da bi pri umeščevanji tako imenitne službe razven njega nihče ne imel odločevalne besede? Da, res je tako! § 30. prav na kratko pravi: „Okrajni šolski nadzornik imenuje se — po zaslišanji deželnega šolskega svèta.“ Imenuje ga minister! Deželni šolski svèt bo toraj govoril, minister pa poslušal — in to „govorjenje“ in to „poslušanje“ se tako umé, da ima konečno razsodbo minister v rokah. Ali pri nas katoliških Tirolcih katoliška cerkev res nima več vplivne besede pri umeščevanji pomenljivega mesta okrajnega šolskega nadzornika? Postava pravi, da ne! Treba je sicer „zaslišati“ deželni šolski svèt, na glasove cerkvenih zastopnikov se bo pa le tedaj ozir jemal, kedar bodo z njimi v soglasji trije lajiki, ki bodo z duhovniki glasovali. Če so pa lajiki nasprotni duhovnom, navedeni trije duhovni nimajo večine, morali bodo molčati, če tudi jim bo dolžnost govoriti ukazala! Naši škofje bodo govorili, kedar jim bo to vest velevala; šolska postava pa nikjer ne zahteva, da bi jih moral minister poslušati; kajti o tem, da bi minister tudi škofe zaslišal, v celi postavi niti črkice ni! Sploh se tudi nič ne bere, da bi se kdaj sovet duhovnikov zahteval, pač pa je nekaj govorice, da imajo omenjeni trije duhovniki besedo v deželnem šolskem svètu, ki bodo izvoljeni od škofa, tudi državno potrjeni in — kedar bodo vrh tega v deželnem šolskem svètu tudi še z lajiki vred večino imeli pri glasovanji. Tako je pisano v ponudeni postavi.

Kakošen da bo toraj vpliv pri imenovanji okr. nadzornikov od strani cerkve, si lahko vsak na prste izračuni!

Okrajni šolski nadzornik prepustil bo sicer nadzor veronauka cerkveni oblasti, ali tudi ta oblast mora živo občutiti stališče, ktero zavzema. S šolsko postavo v rokah rekel bo šolski nadzornik cerkveni oblasti: državno nadzorstvo nad verenaukom v šoli imamo sicer tudi mi, ali ta je omejena le na naučni in šolski red. Nauk iz vsega tega je pa: „Idite in učite vse narode.“ „Kakor je oče mene poslal, pošljem jaz Vas!“ „Učite jih vse spolnovati, kar sem Vam **jaz** zapovedal!!!“

„Slovenec“ se je v prvi sapi o tej novi ponudbi na Tirolih — lansko leto nekoliko optimistično izrazil in to po tedanjih okoliščinah ne po krivici. Tirolce, ktere celi svet pozná kot poštene katoličane, je dosedanji šolski provizorij jako mučil, ker videli so, da šola ne spolnuje in ne donaša tega, kar mora in se smé od nje pričakovati. Prosili so že leta in leta za šolsko postavo, kakoršna bi se njihovi kronovini v resnici prilegala, a dobili niso ničesa. Kar pride letos cesarska vlada in prinese omenjeni načrt postave brez vsakojakih pojasnil, da, še celó objaviti jo je pozabila o pravem času, Živ človek ni vedel, pri čem da je prav za prav. Mislili smo ter se nadjali, da je vlada svojim vedno zvestim Tirolcem konečno vendar-le dala, za kar so jo tako presrčno, ob enem pa tudi odločno prosili. To v zvezi z neobjavljenim načrtom postave bil je vzrok, da so marsikteri katoliški časopisi (tudi naš list) tedaj nov šolski načrt pozdravili kot dobro-došel; da se bo Tirolcem konečno vendar srčno gojena želja spolnila. Ali kakor kaže, smo se vsi vkup motili. Dokler cerkev nima enako odločilne besede (da izrečemo najmanjšo zahtevo) pri šoli, kakor države, toliko časa se nam ni nadjati krščanskega vspeha pri šolah. Pri načrtu nove šolske postave za Tirolce je ves vpliv cerkve in škofov le navidezen; edino odločilno besedo pri šoli ima konečno le minister, toraj večinoma in povsod le lajik, ki je lahko tudi brezverni liberalec, ali pa tudi žid in krivoverec.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. januvarija.

Notranje dežele.

Državni zbor na Dunaji pričel bo svoje seje dné 26. t. m. Na dnevnem redu v prvi seji bo menda Plener-Exnerjev predlog o ustanovitvi delavskih zbornic. O teh smo že precej pisali, da jih namreč nekteri z radostjo pozdravljajo, drugi se pa nič prida oe nadjajo od njih. V gospodski zbornici pričelo se bo v eni prvih sej prvo berilo Schmerlingovega predloga glasečega se, da naj se pregleda jezikovna naredba z dné 22. septembra 1886. To je namreč naredba, ki češkemu jeziku pri sodnijah na Českem prav tisto veljavo daje, kakor nemškemu, kar pa Nemce grozno žali, in zarad tega v enomer vpijejo, da so zatirani. To vpitje o zatiranji prišlo je Schmerlingu na ušesa in mož je v svoji vsegamogočnosti takoj rekel: „Tu moramo pomagati zatiranim bratom, naj že bo, kakor hoče. Čeh ne smé nikdar takih pravic imeti pred sodnijo, gledé rabe svojega jezika, oziroma se uradniki ne smejo tistega tako posluževati pri uradovanji, kakor nemškega, sicer je nemštvo res v nevarnesti“. Ako se ne motimo, se bo Schmerling s tem svojim predlogom opekel, kakor so se drugi pred njim.

V nekterih madjarskih listih zagledale so nedavno razne novice beli dan, ki so se vse v tem vjemale, da se ***Avstrija proti Rusiji na boj pripravlja.*** Novica, ki izvestno ni druzega, kakor navadna časnikarska „raca“ za novo leto, izišla je najprvo v „Budapester Correspondenz“, ktera se hvali, da je z vlado v najtesneji zvezi in toraj ne prinaša praznih čenč. Prav iz tega madjarski listi sklepajo, da tudi zgoraj navedena novica nikakor ni brez temelja, ker si vendar ne morejo misliti, da bi „Budapester Correspondenz“ kot list, ki se hvali, da je z vlado v zvezi, lastno modrost na tako, rekli bi, lahkomišljen način prodajala; kajti to ni prav nič druzega, kakor države po nepotrebnem vznemirjati, kar vtegne silno pomenljive posledice imeti. „Pester Lloyd“ pa k vsemu temu še s prav resnim obrazom pristavlja, da so se črni oblaki med Avstrijo in Rusijo še zdatno pomnožili. Iz zgoraj navedenega vira izhaja tudi enako vznemirljiva vest, da avstro-ogerska vojna uprava že razno hrano za ljudi in živino ob avstro-ruski meji in zlasti po tistih krajih nakopičuje, ki se ji zdé ugodni za bodoče bojno polje med Avstrijo in Rusijo. Poslednja novica dvignila je posebno po Ogerskem veliko prahu kviško in, da se popolnoma prepričajo o njeni verjetnosti, hočejo že v prvi seji Tiszo prijeti, da jim pové, koliko je resnice na tem. Današnji telegrami, nadjamo se, da bodo o tem kaj določnega prinesli. Telegrami iz Dunaja, ki so nam ravnokar na razpolaganje, pa prav odločno trdijo, da je vse, kar se je po madjarskih listih o kakoršnih koli pripravah na boj z Rusijo pisalo, neresnično, in da v merodajnih krogih o tem še prav nič ne vedó. Tako piše tudi Dunajski „Fremdenblatt“. Nam se zdí to verjetnejše, kakor ono madjarskih listov.

Madjari so ***Hrvatom*** nasproti najbolj miroljubne strune napeli, kar jih imajo v Budapeštu sploh v zalogi. „Egyetertes“ razpravlja namreč državni položaj med Madjari in Hrvati, ter ob enem omenja delovanja regnikolarnih deputacij. „Eg.“ obeta, da se bodo od slej nadalje Madjarji na vse le količkaj pravične želje Hrvatov ozirali. Vsi smo v tem edini, pravi „Eg.“, da si moramo Hrvate za prijatelje pridobiti, ne pa si jih delati za sovražnike. Mi ne zahtevamo njim nasproti nobenih predpravic, in kar imamo sami prostosti, hočemo jo bratski z njimi deliti. Za to pa tudi zahtevamo, da nam pomagajo nositi naša bremena. Sprava se mora izvršiti na vsak način in ta mora biti taka, če hočemo, da bo vstrajna, da ne bo nobenega vprašanja več, ki bi se ne bilo na občno zadovoljnost obeh strank rešilo. Vpraša se, če je taka sprava možna? Ali bo Madjarom možno vsako opravičeno željo Hrvatom izpolniti? Mislimo da! To se vé, da se ne bomo ozirali na prismodarije kakega Barčića ali Starčevića, temveč apelujemo na trezno hrvatsko prebivalstvo, na nesprideni narod sam. Gospôda, ki se za narod zlate dôbe še le tedaj nadja, kedar bodo kozaški konji po Dunajskem in Budapeštanskem tlaku peketali, nas ne bo nikdar razumela, ker ji ni noben pripomoček preslab, samo če se dá z njim narod zapeljevati. Prav ta gospôda je vse storila, kar se ji je umestno zdelo, da je Hrvata na Madjara in Madjara na Hrvata hujskala. Nadjamo se, da bodo ostali na cedilu in da se bomo tudi brez njih prav dobro sporazumeli, kakor smo se v teku stoletij, od kar je zgodovina hrvaška v tesni zvezi z ono našega naroda. — Besede so jako lepe in tudi „Pester Lloyd“ jih je ponatisnil. Bomo videli, koliko bo resnice!

Vnanje države.

Če je med ***Rusijo*** in ***Avstrijo*** res kaj vojne nevarnosti, taiste pač ni treba drugje iskati, kakor v časnikarskih taborih. Na cesarskem dvoru v Petrogradu o tisti nič ne vedó. To nam spričuje novoletna častitka, ki jo je ruski car Aleksander poslal letos našemu cesarju Francu Josipu. Druga leta so take častitke opravljali sporočevalci v imenu svojih vladarjev, letos je pa car Aleksander lastnoročno pisal našemu cesarju pismo, v kterem ga zagotovlja najtoplejega prijateljstva. To pismo je napravilo po Dunajskih najvišjih dvornih krogih najboljši vtis in ga vse smatra za jako dobrega poroka mirú med Rusijo in Avstrijo. Drugo znamenje za ohranenje mirú med obema državama je imenovanje podpolkovnika Zonleva za vojaškega atašeja na Dunaji. Kakor znano, je bilo to mesto že več časa prazno in bi bilo tudi še naprej prazno ostalo, če bi bil car poslušal, kar so mu sovražniki Avstrije svetovali, ki so vse svoje sile na to napenjali, da bi se to mesto ne bilo nič več nastavilo, pač pa Avstriji vojska napovedala. Da se je vojaški atašej zopet imenoval, smatra se povsod za dobro znamenje, da so se politične razmere med Avstrijo in Rusijo zboljšale. Tudi car je od dne do dne bolj k miru nagnjen. Ni se nam toraj še bati vojske, dokler bo imel car prvo besedo in lastno voljo v Rusiji.

Bolgarska deputacija, o kteri je bilo konec minulega tedna govorjenje, da so jo zopet v Kolinu in na Renu videli, kjer je menda rekla, da se na Dunaj pelje, bila je dné 7. t. m. v Parizu, kamor se je iz Londona pripeljala. Stojlov je takoj v imenu deputacije pisal ministru zunanjih zadev in ga je prosil avdijence. Minister je pismo prejel v ministerskem zboru, kjer ga je takoj tudi objavil. Sklenili so, da se deputacija privatno sprejme druzega dné dopoludne ob 10. uri. Razgovora z deputacijo vdeležil se je tudi ravnatelj zunanjih zadev Charmes. Kakor se čuje, jim v Parizu ne nameravajo prav nič obljubiti, kar bi znalo deputacijo takoj na Laško napotiti. Kar je deputacija v Berolinu prosila, tisto misli menda tudi v Parizu ponoviti, da naj bi namreč Francozje v Petrogradu spregovorili dobro besedo, da Rusija umakne kandidaturo Mingrelčevo. — Bo najbrž pač vsaka beseda zastonj, če bi se Francoska res kaj prizadevala v tem oziru storiti. Car je niti poslušal ne bo, če prav je bolgarska deputacija po vseh kabinetih izrekla željo, da naj bi se bolgarska krona le takemu kandidatu izročila, ki jo je popolnoma vreden in ima zadosti veljave, Bolgarijo samostojno ohraniti in osrečiti. Samostojnost Bolgarije je pa ravno, česar car, oziroma njegovi sovetniki ne marajo in prav ta je bila, ki je Battenberga iz dežele spravila.

V ***Berolinu*** pričakujejo danes starega Bismarka v državnem zboru, ker se je odločil, da bo tudi on ktero zinil pri proračunu ministestva zunanjih zadev. Sporočilo vojne komisije se je ravnokar izdalo in ima jako malo novega. Politične opazke, ki jih je vladni zastopnik pri sejah delal, so jako okrajšano priobčene. V izjavah vojnega ministra Bronsarta o avstro-ogerskem vojaštvu, o kterih smo v soboto pisali, v tem sporočilu niti besedice ni. Prav tako se pogreša v njej, kaj Rusija namerava. Iz prvega berila je vredno opomniti tudi še izjavo vojnega ministra, da ni nevarnosti za vojsko in da je predlog vojne komisije namenjen mirni dôbi več let obsezajoči. O Francozih rekel je vojni minister, da bi imeli ti še več ljudi pod orožjem, če bi jeli oboroževati, kakor si Nemci to mislijo. Francoska vojna moč je večja nego nemška, ruska pa večja, kakor nemška in avstrijska obe skupaj! To so vsekako jako pomenljive besede, zlasti za tistega, ki bi morda hotel ocenjevati kako zvezo Avstrije in Nemčije proti Rusiji in Franciji, ki bi bila možna le ob času splošnega požara v Evropi. Kam bi se po človeški razsodbi v tem slučaji zmaga nagnila, ni težko vganiti. Račun iz besedí nemškega vojnega ministra to prav natanko pokaže, kdor verjame, da je pri dveh zneskih tisti večji, ki ima oba faktorja večja, ali pa vsaj enega pri drugih enakih. Da pa izid vojske ni vselej tak, vemo iz zgodovine.

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida na Vipavskem, 9. januvarja. Danes je odšel prečast. g. Ivan Tomažič iz Šentvida v svojo novo službo na Ljubljanski grad. Pastiroval je tukaj nekaj čez 6 let v pravem pomenu besede. Posebne zasluge ima pri izgoji mladine. Kakšen razloček je med sedajno mladino, posebno šolsko, in nekdanjo, to se lahko vsak prepriča. Popravi in olepšanju cerkve posvetil je vse svoje moči. Vrejena je sedaj cerkev tako lepo, da je res vse hvale vredno. Farovž bil je v prav slabem stanu, sedaj se ne vstraši nobenega na deželi in tudi mestnih ne. Žrtvoval je pa gospod največ svojih žuljev. — Farne pisarne mi ni treba še omenjati, kajti v tej stroki je gospod že tako dobro znan.

Pa tudi občina se mu ima za marsikaj zahvaliti. Za Šentvidski vodovod izprosil je najbolj izdatnih podpor, kakor za lansko leto po povodnji poškodovane. Nepozabljiv spominek postavil si je pa z novo kapelico „Matere Božje“ v Podbregu, za ktero je gmotno največ pomagal in vsa dela vodil. To Vam je kapelica, „ponos Šentvidcev“, kajti enake se nikjer ne vidi. Kip Matere Božje mora še tako trdo srce ganiti.

Na sv. treh kraljev dan se je gospod od nas očetovsko poslovil; danes se je pa od nas ločil. Blago odpeljali so mu že poprej župljani do Postojne na kolodvor. Farani so pri tej priliki skazali, da vedó častiti svojega dušnega pastirja in da so bila vsa prejšnja navskrižja samo od nekterih malopridnežev, kakoršnih se pač nikjer ne manjka, osnovana in izvršena. Gosp. župnik je pa tudi ob slovesu dokazal „ljubezen do svojih ovčic, odpustivši iz srca vsim tistim, ki so ga kedaj žalili in preganjali“.

Spomin čast. g. župnika Tomažiča ostane nam nepozabljiv, nadjaje se, da nas tudi gospod v blagem spominu ohrani!

S Krškega, 6. januvarja. Veliko rimskih grobov našel sem tudi pri vasi Ostrožnik, škoda, da mi ni čas pripuščal dalje kopati, kar bom pa o prvi priliki izvestno storil.

Kjer stojí grad barona Berga, morala je po mojem prepričanji biti rimska vojaška posadka. Obilno se je namreč že ondi našlo rimskih novcev, med kterimi je bil jeden celó zlat. Baronovi hlapci so mi pravili, da so pri oranji večkrat zadeli na kamenite plošče, če prav so rimski grobovi tukaj precej globoko v zemlji, ker je poslednja jako debela. Prav dobro bi bilo toraj, ondi vse natanko preiskati. Gotovo bi se našlo še jako veliko dragocenosti v zemlji.

Nedaleč od grada v hosti našel je leta 1879 g. Ivan Šašelj, župnijski oskrbnik, sedaj v Adlešičah na Dolenjskem, več tisoč rimskih denarjev, ki so bili v loncu skriti, prav dobro ohranjeni in večinoma posrebreni. Tudi jaz sem pozneje ondi preiskaval in sem tudi našel precejšnje število novcev, ki so menda od prve svote ondi ostali. Ti denarji so prav lepi in znameniti; so iz dôbe 270 do 283 po Kr. Največ jih je Avrelijanov, ki niso kaj prida vredni. Za temi jih je večina: Probus, Tacitus, Carus, Carinus, Florianus. Zadnje vrste novci so le bolj redki, za to pa tudi več vredni. Averzne strani so jako različne. Vse imajo glavo s krono in pa število XXI.

Tisto veliko svoto, ki jo je našel g. Šašelj, so ljudje skoraj vso raznesli, ker ni nihče vedel, da je več sto goldinarjev vredna. Vsak je smel zagrabiti, kolikor je hotel, in tako se je vse razkadilo. Gospod je še le prepozno zvedel, kolik zaklad da je dvignil s tistimi rimskimi novci.

Rimski kamen našel sem lansko leto v Dečjivasi v cerkvi sv. Mihela vzidan. Na njem je človeška glava in napis. Ravno tak kamen našel sem v vasi Zgornji Globodol v neki hiši vzidan. Tudi na tem je glava in napis, toda že bolj zamazano je oboje.

Rimske razvaline, več sledu zidanih rimskih poslopij nahaja se v vasi Mačkovec blizo Dvora v Žužemberški župniji, kjer bi se s spretnim preiskovanjem kaj več na dan spravilo. Tudi pri Valični vasi Zagradške župnije je bilo veliko rimsko selišče, kar spričujejo razne starine in rimski novci, ki so se ondi našli. Lansko leto sem ondi stikal po rimskih grobéh in sem na galske grobe naletel. V tistih sem dobil sulice, lepe meče, velik, silno velik nož, podoben našemu plužnemu črtalu. Tako je težak, da se še tako trda glava na jeden mah z njim prekolje. Prav tam našel sem jako lep bronast pas, kakoršnega do sedaj naš muzej še nima, kakor tudi več igel. Jaz mislim, da, če bi tam kopali, bi še prav veliko lepega in vrednega našli. V pokopališčnem zidu vzidan je rimski kamen z napisom; drug tak kamen nahaja se pa tudi v ondašnji cerkvi sv. Martina, samo, da ga polovica manjka.

Od Valične vasi na drugi strani Krke je župnijska cerkev sv. Mihela; tudi ondi imajo vzidan velik rimski nagrobni kamen, na kterem se nahajajo štiri glave vštric izsekane; pod njimi je napis. Za cerkvijo na posestvu gospoda župnika nahajajo se pa razvaline rimske naselbine.

Tako sem po večem popisal rimske sledove po Trebanjski okolici. Kar je bilo sploh mogoče, sem vse pregledal in v več krajih tudi kopal.

Domače novice.

(Državnim poslancem) poslal je predsednik poslaniške zbornice, dr. Smolka, sledeče povabilo: „Po najvišjem ukazu Nj. ces. in kr. Veličanstva povabljeni so vled sporočila prvega najvišjega dvornika Nj. Veličanstva, kneza Hohenlohe z dne 3. t. m. št. 6737 gospodje člani obeh zbornic državnega zbora na dvorni ples, ki bo dne 20. t. m. na cesarskem dvoru. Čast mi je, gospodom to objaviti z opazko, da tisti gospodje, ki ne nosijo nobene uniforme, pridejo lahko tudi v narodni noši ali pa v fraku z belo kravato. Zbirajo se ob 8. uri zvečer.“

(Pogreb), ki ga je imela včeraj popoludne gospa Helena Miculinić, soproga g. Toneta, gostilničarja „pri Virantu“, je bil tak, kakoršnega v tem stanu razven ranjkega Kama, ki je svoje dni kot gostilničar v Ljubljanski čitalnici umrl, v Ljubljani še ni nihče imel. Pričel se je, kakor običajno z mrtvaškim križem, za kterim so se uvrstili nosilci vencev, kteri so bili vsi kar od kraja izredno krasni, nekaj med njimi jako dragocenih, iz svežih kamelij umetnih vrtnic in drugih dragocenih cvetlic in zelenja. Bilo jih je 40 na številu, ter so imeli nekteri dragocene trakove. Tolišnje število vencev je izvestno najboljši dokaz, koliko spoštovanja in priljubljenosti da je imela blaga ranjca v Ljubljani. Če smemo pa to že iz števila vencev sklepati, koliko bolj nam to spoštovanje dokazuje nebrojna množica Ljubljančanov, ki so se za jokajočo družino uvrstili, da skažejo prijateljici poslednjo čast. Vrsta je bila dolga, kakor daleč se razteza mestni trg od vogla špitalskih ulic pa do Hradetzkijevega mostu in še nekaj čez. Pogreba vdeležilo se je nekaj državnih in deželnih poslancev, več sovetnikov trgovinske in obrtne zbornice, mnogo c. kr. in druzih uradnikov in obilno število druzega razumništva. Krasno, otožno petje pred hišo in pri jami preskrbel je „Slavec“, ki je včeraj v izredno velikem številu nastopil. Blaga ranjca naj bo vsem prijateljem in znancem v pobožen spomin priporočena.

(Uradniško.) Za vpokojnino je prosil c. kr. sovetnik tukajšnje deželne sodnije g. dr. Vidic. — Za deželnega finančnega ravnatelja v Gradci je imenovan c. kr. dvorni sovetnik in finančni ravnatelj v Lincu Alojzij Christ. C. kr. finančni nadsovetnik Karol pl. Ettnigshausen v Gradci, dobil je naslov in značaj c. kr. dvornega sovetnika.

(Vpokojen je) g. Anton Skubic, c. kr. profesor na tukajšnji veliki gimnaziji. Njegove predmete prevzame dosedanji suplent g. Martin Petelin.

(V slovenskem gledišči) spravili so „Revizorja“ s sijajnim vspehom na oder. Kar se povsem izšolanim igralcem na Dunaji neče posrečiti, da bi „Revizor“ polno hišo frenetičnega aplavza provzročil, zgodilo se je sinoči v Ljubljani. „Revizor“ je šel gladko, elegantno in krepko raz desk, ki pomenjajo svet, da je bilo veselje. Glavni ulogi ste bili v rokah g. Borštnika, ki je pustolovskega „Revizorja“ z neprekosljivo eleganco persifliral in pa g. Kocelja, ki je bil v svojem mestnem glavarju prava podoba tistih uradnikov, ki so bili v začetku tega stoletja ne le na Ruskem, temveč po celi Evropi nasproti ljudstvu napolbogovi in krvosesi, pred višjim so se pa v prahu valjali! Načelnikov raznih uradov, ki so jih predstavljali gg. Slavko, Danilo, Verovšek, Seršen, Lovšin, Kozak, Lipovšek, je bil vsak v svojem značaju posebno dobro zadet, za kar se dotičnim diletantom prav posebna zahvala spodobi.

Izredno odlikovala sta se pa gg. Seršen in Slavko. Pri gospicah Zvonarjevi in Matildi Nigrinovi, ki ste predstavljali prva mater, druga hčer, ni bilo potrebnega razločka v starosti, razven če je bila g. Zvonarjeva mestnega glavarja druga žena — kar pa menda ni. Gospica Zvonarjeva se preveč bojí starosti, kar ji na odru nikakor ne moremo odpuščiti. Sicer se ji mora pa za včeranji nastop vsa čast priznati, prav tako g. M. Nigrinovi. Gospice: Gostičeva, Nagličeva, Dolska in Giz. Nigrinova so imele le neznatne uloge, toda tudi te so se vrlo dobro odrezale. Jako kapitalna in označevalna sta bila grajščaka gg. Bajec in Pajsar, ki imata oba prav lep talent za gledišče, iz kterega bi se dalo prav veliko napraviti. Ostanejo še gg.: Oba Šturma, Vrhovec, Nemec in Srakar, ki bodo izvestno veseli, če jim rečemo, da je bilo zbrano občinstvo tudi z njimi jako zadovoljno. Veliko je sinoči nastopilo dramatičnega osobja, med njim tudi več učencev in učenk dramatične šole, ali le enega ni bilo vmes, ki bi bil kaj kazil, ako se ne oziramo na že omenjene nedostatke gledé maske g. Z. Igra je sicer komedija, toda igralci ji morajo umeti vdahniti pravo življenje, po kterem se še le prava njena stran — persiflaža v vsej svoji luči pokaže. No, sinoči so to izredno dobro zadeli.

(Premska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) napravila je dné 2. t. m. malo veselico s tombolo, ktere čisti dohodek znaša 4 gold. 64 kr. Malo je sicer, a pomisliti je, da vsak začetek je težak, in komur so naše razmere znane, se temu ne bode čudil. Vendar, zopet je kamenček k narodni trdnjavi več, kteremu hočemu kmalo še druzega dodati.

(Postojnska čitalnica) priredí v letošnjem predpustu tri veselice, in sicer 16. januvarja, 2. februvarja v korist društva sv. Cirila in Metoda ter 20. februvarja. Slavno občinstvo vabi se tem potom najvljudneje, da se vdeleži društvenih veselic; vabila razpošiljala se bodo le društvenikom.

(Železnico) hoče delati neko francosko društvo, ki ima svoj sedež v Parizu, po naši domovini. Speljati jo mislijo iz Gorice preko Ribnice v Brežice, s stranskima progama v Ljubljano in Karlovec. Misel ni slaba, Bog daj, da bi se tudi le vresničila, potem bodete videli, kako hitro se bo dvignila Ribnica in njena lesna obrt. Rešeta, sita in rete, žlice in druga suha roba pojde spod rok, da je niti zadosti narediti ne bo mogoče.

(Razpisana) je služba kancelista pri c. kr. okr. sodniji v Ilirski Bistrici do 10. februvarja.

(Pisar) se sprejme pri c. kr. okrajni sodniji v Kranjski gori proti dnevni plači 1 gold. Prošnjem treba je priložiti spričala o dosedanjem službovanji.

(V Celjski fari) se je l. 1886 rodilo 280 otrok; umrlo je 360 ljudi (v bolnišnici 135) in bilo poročenih 67 parov.

(Vojaško strelišče) za topničarje se bo vendar le pri Krškem napravilo, kakor je to razvidno iz odgovora, ki ga je štajarski cesarski namestnik baron Kübek dal na dotično interpelacijo poslanca Vošnjaka. Ob enem je pa zatrdil, da plovba na Savi zarad tega ne bo nič trpela.

(Cesarjevič Rudolf in Štefanija) odpeljala sta se iz Opatije na Dunaj; pred odhodom sta pa obljubila, da se meseca februvarja zopet povrneta, ker jima je bilo sedaj tako silno všeč ondi. Poslednji dan sprehajala sta se še celo popoludne po rajski spomladni naravi, zvečer sta se pa odpeljala ob sijajni razsvitljavi na kolodvor, od koder ju je odpeljal ob 8. uri 45 minut seperatni dvorni vlak na Dunaj.

(Letošnjega predpusta) bode vsega skupaj sedeminštirideset dni.

(Nove gradnje in veče naprave,) ktere bode nasvetoval finančni odsek, da se postavijo v proračun za leto 1887: 1. za napravo novega tlaka na Hradeckega mostu 1800 gold., 2. za napravo novega tlaka v židovskih ulicah 1000 gold., 3. za napravo novega tlaka za pešče med Dolgimi in Frančiškanskimi ulicami na Dunajski cesti 2100 gold., 4. za napravo asfaltnega tlaka na fijakarskem stajališči na Dunajski cesti 1100 gold., 5. za poprave v magistratnej registraturi 1000 gold., 6. za popravo mostu čez Gradaščico 400 gold., 7. za kanalizacijo parnih ulic do Resljeve ceste 4000 gold., 8. za zidanje novega šolskega poslopja 50.000 goldinarjev. Vkup 61.400 gold.

(Iz c. kr. poštne hranilnice.) Ravnokar se razpošilja okrožnica z računom za mesec december. V uradnem delu priobčuje, da je dosedanji voditelj poštno-hranilničnega urada, gosp. vitez Borutski, stopil v pokoj, a ravnatelj postal je gosp. Wacek, vitez Orliški. Iz računa porabimo sledeče podatke: V

minolem mesecu bilo je 378.767 vlog za 49,609.690 gl., a vrnili so 129.661krat za 49,998.446 gld. Opomba: Med vračilom je zapopaden tudi znesek za nakup 611 vrednostnih papirjev za 127.399 gold., potem 310.582 gld. v prometu čekovnem, in 11,285.208 gl. v prometu „clearing“. Na Štajarskem so 18.445krat vložili za 2,069.249 gold., izplačali pa 3628krat za 995.386 gold.; na Koroškem bilo je 4617 vlog za 491.144 gold., a vračil 874 za 113.089 gold.; na Kranjskem 4883 vlog za 445.782 gold., in 638 izplačil za 135.925 gold.; v Primorji so 5.878krat vložili za 939.892 gold., izvzeli 2706krat za 1,061.241 gold. Od 12. januvarija 1883 do 31. dec. 1886 se je po Avstriji vložilo 9,637.838krat v skupnem znesku 836.797.014 gold., vrnilo pa 2,804.709krat za 798,217.599 gold., v hranilnici je toraj preostalo 38,579.414 gold. — Rentnih knjižic je v prometu 8498 v vrednosti 5,248.650 gold. — Vložnikom je urad kupil in odposlal državnih papirjev za 5,023.350 gold. — Število vložnikov je narastlo za 5168, sedaj jih je skupaj 544.931. — Knjig čekovnic je 10.553 med ljudstvom. Poročevalec je nekej katoliškej tvrdki priporočal, naj se v prometu poslužuje „čeka“. In moram reči, da se mi je prav čudno zdelo, ako se mi je odgovorilo: „Da je ta vpeljava zelo praktična, ne bodemo tajili, in smo vprašali pri tukajšnjem poštnem uradu, na kar smo zvedeli, da bode gotovo v kratkem zopet obvstavljeno, ker koristi le onim, ki v poštni hranilnici nobenega denarja vloženega nimajo“. Ker je „praktična“, toraj se je poslužiti! Na vložno knjižico smem v novem letu vložiti največ 300 gold., na čekovnico najmanje 100 gold., a najvišja številka ni določena. Pôtem čekovnice zamorem svoje dolgove plačevati po cesarstvu in celó v inozemstvu, isto tako moji dolžniki lahko meni plačujejo, kar so mi dolžni. Na ta način je moj denar neprenehoma obrestinosno založen. Da bi to naredbo odpravili, tega ne more vedeti noben poštni uradnik, pač pa se je že po časnikih bralo, da čekovno poslovanje nameravajo še razširiti z napravo neke vrste urada; za sedaj je le oddelek poštno-hranilničnega urada. Bodi še povedano, da smem poslovati le s tistim zneskom, ki 100 gold. presega, toraj se čekovanja ne morem posluževati, ako nimam vloženo več od 100 gold. — V neuradnem delu skraja omenjena okrožnica objavlja izkaze o poštni hranilnici na Ogerskem, Fancoskem in Švedskem.

Razne reči.

— Nekaj za pridne otroke. Kdo še ne vé, da je ena najljubših iger, ki srce malega junaka z navdušenjem napolnuje — vojaštvo. Če sta le dva skupaj, že se igrata vojake; kjer jih je pa več, ondi je pa takoj cela vojska gotova. Vsakemu takemu junaku bi izvestno vstregel, kdor bi mu omislil ravnokar na Dunaji v knjigarni Moritz Perles, I., Bauernmarkt Nr. 11 izišlo knjigo: „Militärisches Prachtbilderbuch“. Na 22 listih v foliju naslikana je c. kr. avstrijska armada vsake vrste orožja tako dobro, kakor bi človek posamičnega vojaka živega pred seboj videl. Kar pa vrednost knjige še prav posebno povišuje, so podobe najvišje cesarske rodovine in najvišjih generalov avstro-ogerskih. Knjiga je jako krasno izdelana, prav bogato okrašena in veljá 4 gld. 80 kr., kar v oziru na nje elegantno lice in vsebino izvestno ni preveč.

— Kaj znajo židje! Abrahamovci so že skoraj vso Galicijo spravili v svojo oblast, kajti nekako tri četrt vsega ondotnega zemljišča je v njih pesti. In tega je zraven židovske prekanjenosti in brezvestnosti kriv — šnops. Kako to? Nekdo, ki pozná razmere po Gališkem, stvar tako-le pojasnuje: Zamazan žid pride v krščansko vas. Nima druzega kot mavho čez ramo in par goldinarjev v žepu. V najem vzame žganjarijo. Lahkomiselni kmet gré pokušat, kako robo toči novi kramar, gré zopet in zopet — židu nosi svoje krajcarje. Denarjev zmanjka, a žid dá žganja tudi za vse drugo, kar ima kaj vrednosti. Kmet prinese nekoliko žita, in dobí zanj šnopsa. Prinese kokoš — tudi ta je židu všeč. Za kokošjo pride na vrsto tele, za teletom krava — vse za šnops! Abrahamov sin svojo „palenko“ le ponuja in ponuja, kmet pa pije in pije — na kredo. Žid tirja — kmet mu zastavi žetev na njivi. Pride jesen, mesto lastnika žanje žid. Čez zimo kmet nima živeža za družino; o, žid rad postreže, vsega mu rad dá, a zastaviti mora njivo. Ubogi kristjan, si že zgubljen! Plačati ne more, žid mu vzame njivo, kmalo na to hišo — in vse posestvo kmetovo pride v židovske roke. A žid je usmiljen, pusti ga na zemljišču — a kmet je sedaj trpin, je židov tlačan: zanj dela, zanj se poti — in strada zraven, vse zvitemu židu v korist! — Tako nekako se povsod godí, kjer se naseli žid: iz berača hebrejca postane lastnik, gospod; iz lastnika kmetovalca pa berač! Gorjé našemu slovenskemu dobrosrčnemu ljudstvu, ako se med nje naseli žid v kaj večjem številu. Poskušajo že, in v Ljubljani in drugej po deželi jih je več in več.

Telegrami.

Reka, 9. jan. Cesarjeviča odpeljala sta se včeraj iz Opatije preko Matulj na Dunaj.

Sofija, 10. jan. Cankov odšel je včeraj v Carigrad.

Berolin, 9. jan. Bismark bo smatral sprejetje vojne predloge za zaupnico gledé njegove zunanje politike.

Pariz, 9. jan. Flourens sprejel je bolgargarsko deputacijo, ter ji je svetoval, da bi se Bolgari Rusom podali. Brezpogojno zametavati Mingrelčevo kandidaturo bilo bi za vlado osodepolno in bi izmed vseh velesil sedaj le Turčija mogla pripravnega druzega kandidata najti.

Pariz, 10. jan. „Journal des Debates“, dokazuje, da so Bolgari prelomili svoje formalne dolžnosti, ker niso hoteli plačati tributa, ker niso podrli trdnjav ob Dunavu, in da so prelomili berolinsko popodbo s tem, ker so se Rumelije polastili. Za to pa bolgarska vlada in uporni Bolgari niso sposobni, da bi si sami osodo določali. Rusija ima prav, če jih nadzoruje. Turčija ima tudi pravico vtikati se vmes, ker ste Rusija in Turčija v tem edini. „Journal“ toraj nikakor ne more umeti, zakaj da druge države podpirajo sedanjo v Sofiji iz diktatorjev in prenapetežev sostavljeno vlado.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. čč. gg. udje:

Njih prevzvišenost knezoškof Lavantinski Jak. Maksim	20	gl.	— kr.
Rotnik Blaž, duh. v pok. za sveto leto	2	„	— „
Cvenk Neža, posestnica v Vojniku	2	„	— „
Krašovec Jurij, Dr.. odv. v slov. Gradcu	2	„	— „
Neimenovan v Celji	2	„	— „
Berglez Jan., žup. v Artičah	2	„	— „
Span Jozefa, posestn. pri sv. Vidu	2	„	— „
Ostrožnik Ana, zaseb na sp. Hudinji	2	„	— „
Šmartenski farani za sveto leto	5	„	— „
Zupanič Jak., kapl. pri sv. Lorencu	5	„	— „
Hrastel Franc, kapl. v Laškem	4	„	— „
Toporišič Jož., žup. v Št. Lorencu v puščavi	10	„	— „
Fišer Anton, kapl. na Laškem	3	„	— „
Škrabec Mih., pos. na Lavi	2	„	— „
Trije neimenovani za sveto leto	9	„	— „
Keržič Ant., katehet v Ljubljani	3	„	— „
P. J. na Prihovi	3	„	— „
Černenšek Franc, kapl. v Loki	5	„	— „
Stoklas Mat., dekan v Brežicah	5	„	— „
Matko Gašp., delavec	2	„	— „
Straus F. gospa v Celji	2	„	— „
Hudovernik Leopoldina, gospa v Celji	5	„	— „
Herič Terez., gospa v Celji	2	„	— „
Pasar Marija, na Dunaji	2	„	— „
Šah Matija, čevljar v Liscah	2	„	— „
Hirti Franc, benef. v Ptujem	2	„	— „
Stupica Marjeta,	2	„	— „
Ipavic Gustav, zdravnik v Št. Jurju	5	„	— „
Gabere Martin, kapl. pri sv. Magdaleni	5	„	— „
Zupanc Janez, cerkvenik v Celji	3	„	— „
Pišek Marija, posestnik na Zavodni	2	„	— „
Caf Jak., kapl. pri sv. Magdaleni	3	„	— „
Muršec Jos., Dr., prof. v pok. v Gradcu	5	„	— „
Fludernik Ana,	2	„	— „
Dekorti Jož., kapl. pri sv. Križu	2	„	— „
Ulčnik Jož., žup. pri sv. Jederti za sveto leto	14	„	50 „
Kager Ferd., pasar v Celji	2	„	— „
Solčava za sveto leto	90	„	— „
Več neimenovanih	3	„	77 „

Bog plati vsem!

Umrli so:

7. jan. Helena Miculinič, gostilničarjeva žena, 45 let, sv. Jakopa trg št. 2, Tabes dorsalis. — Janez Češnovar, gostilničar, 54 let, Poljanska cesta št. 27, spridenje jeter.

V bolnišnici:

5. jan. Jera Rus, gostija, 68 let, vodenica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje: zrakomera v mm	Stanje: toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
8.	7. u. zjut.	725·71	— 7·6	brezv.	megla	3·9 sneg
	2. u. pop.	727·08	— 3·0	sl. vzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	729·18	— 7·4	brezv.	megla	
6.	7. u. zjut.	728·71	— 5·4	brezv.	sneg	4·00 sneg
	2. u. pop.	727·90	— 0·4	„	oblačno	
	9. u. zveč.	729·12	— 3·6	„	„	

V soboto zjutraj in zvečer megla, čez dan je sneg naletaval, nekaj solnca. Srednja temperatura — 7·7° C., za 5·4° pod normalom. — V nedeljo čez dan oblačno, dopoludne je snežilo. Srednja temperatura — 3·1° C., za 0·5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. januvarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82	gl. 50	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83	„ 50	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113	„ 30	„
Papirna renta, davka prosta	101	„ 20	„
Akcije avstr.-ogerske banke	876	„ —	„
Kreditne akcije	291	„ 30	„
London	126	„ 45	„
Srebro	—	„ —	„
Francoski napoleond.	9	„ 97½	„
Ces. cekini	5	„ 93	„
Nemške marke	61	„ 90	„

Prave garantirane

voščene sveče in voščene zavitke

priporoča visoko častiti duhovščini in gosp. trgovcem, po najnižji ceni

Franc Ahčin,

(2) svečar v Kamniku h. štev. 73.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za možki zbor čveteroglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjave-u, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Dobiva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (4)

Nova izdaja.

V podpisani bukvarni izšla je ravnokar **nova izdaja**

„Molitve,

katere naj se klečé opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII., v vseh cerkvah svetá po vsaki tihi sv. maši.“

Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in veljá **100 komadov 2 gld.**

Katoliška bukvarna

(24) *v Ljubljani,* stolni trg štev. 6.

Cerkvene pesmi

nabrane med slovenskim narodom, založilo in izdalo **„Cecilijansko društvo“** za goriško nadškofijo, zvezek I. in II. po **55 kr.**, oba zvezka skupaj **1 fl.**, po pošti **5 kr.** več, so naprodaj pri *M. Coppag-u, knjigarju v Gorici* in v *Katoliški Bukvarni v Ljubljani.*

Opozarjamo na lepe narodne božičnice, ki se dobé v I. zvezku. (5)

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(14) **IVAN BELEC,**

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na **20 kr.,** po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi jednajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pôl v osmerki.

„Katoliška tiskarna“
v Ljubljani
Valvazorjev trg štev. 5.

Stroj za obrezovanje knjig

popolnoma dober, 37 cm. dolg, s 6 nožmi posebno pripraven za knjigoveze po deželi, je prav za nizko ceno naprodaj pri

L. Šverljugi, knjigovezu
v Ljubljani, Stolni trg štev. 6.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.